

ENERĢLADVOKĀTA JANA MAZAKA

[JÁN MAZÁK] SECINĀJUMI,

sniegti 2009. gada 24. martā 1(1)

Lieta C-2/08

Amministrazione dell'Economia e delle Finanze

un'Agenzia delle Entrate

pret

Fallimento Olimpiclub Srl, likvidājamu sabiedrība

(Corte suprema di cassazione (Itālija) līgums sniegt prejudiciālu nolikumu)

PVN – āunprātīgā rīcība – Kopienas tiesību pārkums – Tiesiskā drošība – Res judicata princips – Galīgie spriedumi

I – Ievads

1. Ar 2007. gada 10. oktobra rīkojumu, kas Tiesā saņemts 2008. gada 2. janvārī, *Corte suprema di cassazione* [Augstākā Kasācijas tiesa] (Itālija) (turpmāk tekstā – “Augstākā Kasācijas tiesa” vai “iesniedzējtiesa”) uzdeva Tiesai prejudiciālu jautājumu atbilstoši EKL 234. pantam par to, kā piemērot *res judicata* principu tiesvedībā, kas saistīta ar PVN maksājumiem.

2. Iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai, ņemot vērā spriedumu lietā *Lucchini* (2), Kopienas tiesības liek nepiemērot valsts tiesību normu, kurā ir noteikts *res judicata* princips, saskaņā ar kuru spriedums, ko ir taisījis cita tiesa lietā par to pašu priekšmetu, kāst galīgs, ja šāds gadījums strīdā par PVN maksājumiem tai būtu tiesības nolemt, ka attiecīgais darījums ir veikts tikai tāpēc, lai iegūtu nodokļu priekšrocības, un ka tādējādi tas ir uzskatāms par āunprātīgu rīcību.

3. Šis jautājums ir uzdots saistībā ar strīdu starp, pirmkārt, maksātnespējīgo sabiedrību *Olimpiclub Srl* (turpmāk tekstā – “*Olimpiclub*”) un, otrkārt, *Amministrazione dell'Economia e delle Finanze* [Ekonomikas un finanšu pārvalde] (turpmāk tekstā – “finanšu pārvalde”) un *Agenzia delle Entrate* [Ieņēmumu dienests] (turpmāk tekstā – “Ieņēmumu dienests”) par paziņojumiem par nodokļu maksājumu apmēru attiecībā uz PVN 1988.–1991. gadā.

II – Atbilstošās tiesību normas

4. *Codice Civile* (Itālijas Civilt kodekss) 2909. pantā, kurā ir paredzēts *res judicata* princips, ir noteikts:

“Secinājumi, kas izdarīti spriedumos, kuri ir ieguvuši *res judicata* spēku, ir saistoši lietās dalībniekiem, to likumgajiem mantiniekiem un tiesību pērētājiem.”

5. Šaj sakarā iesniedzējtiesas rīkojumā ir norādīts, ka lietās par nodokļiem Augstākās Kasācijas tiesa jau ilgu laiku ir pamatojusies uz tās saucamo “*frammentazione dei giudicati*” (“galīgo spriedumu nošķiršana”) principu, saskaņā ar kuru katrs taksācijas gads konceptuāli ir diezgan nodaļas no citiem taksācijas gadiem un starp nodokļu maksātāju un nodokļu iestādi rada juridisku saikni, kas atšķiras no tām, kas attiecas uz iepriekšējo vai nākamās taksācijas gadu. Līdz ar to, ja vien strīdi ir saistīti ar dažādiem taksācijas gadiem, tie tiek izskatīti atsevišķi, un par tiem tiek taisīti atsevišķi spriedumi – nevis viens spriedums, kurā ir apvienoti vairāki attiecīgi nolūmumi, – pat ja tie attiecas uz vienu un to pašu nodokli un kaut arī tie ir saistīti ar jautājumiem, kas pilnībā vai daļēji ir tādēļ paši. Tas nozīmē, ka neviens no pieņemtajiem nolūmumiem nevar veidot *res judicata* attiecībā uz lietu, kas saistīta ar citu taksācijas gadu.

6. Tomēr saskaņā ar iesniedzējtiesas rīkojumu “*frammentazione dei giudicati*” princips ir ticis grozīts ar nesenā Augstākās Kasācijas tiesas spriedumiem, saskaņā ar kuriem nodokļu jomā taisīta sprieduma priekšmets ne vienmēr ir saistīts tikai ar apstrīdēto pasākumu, bet var attiekties arī uz iestāžu nodokļu atmaksas pieteikuma vērtību un tiesisko situāciju, kādā šis pieteikums iesniegts. Tādējādi tas ir centusies uzsvērt nodokļu vienoto raksturu, lai gan tie attiecas uz nošķirtiem, secīgiem taksācijas periodiem (3).

7. Tādējādi uz spriedumu var pamatoties tiesvedības par nodokļiem, pat ja tas ir taisīts saistībā ar taksācijas periodu, kas nav tas, uz kuru attiecas šīs tiesvedības, ar nosacījumu, ka tas ir saistīts ar pamatjautājumu, kas ir kopīgs abām lietām. Iesniedzējtiesa uzskata, ka iemesls tam ir tāds, ka princips, saskaņā ar kuru taksācijas gadi ir jāuzskata par nošķirtiem, nenovērš, ka spriedums, kas attiecas uz vienu taksācijas periodu, ir saistošs arī attiecībā uz citiem taksācijas periodiem, ja runa ir par svarīgiem apstākļiem, kas attiecas uz vairākiem taksācijas periodiem.

III – Fakti, procedūra un prejudiciālie jautājumi

8. *Olimpiclub* ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura nodarbojas ar sporta centru būvniecību un pārvaldīšanu un kurai pieder sporta komplekss, kas atrodas uz valstij piederoša zemes gabala.

9. 1985. gada 27. decembrī *Olimpiclub* ar *Associazione Polisportiva Olimpiclub* (*Olimpiclub* Sporta apvienība, turpmāk tekstā – “Apvienība”), kuras gandrīz visiem dibinātājiem piederēja arī *Olimpiclub* kapitāla daļas, noslēdza *contratto di comodato*, citiem vārdiem sakot, līgumu, ar kuru viena puse nodod otram pusei kustamo vai nekustamo īpašumu lietošanā konkrētā vai nenoteiktā periodā, otram pusei pastāvot pienākumam atdot īpašumu (turpmāk tekstā – “1985. gada 27. decembra līgums”). Saskaņā ar šo līgumu Apvienības lietošanā tika nodots viss sporta kompleksā uzstādītais aprīkojums, kā vienāgo pienākumu paredzot, ka Apvienība uzēmas segt izdevumus saistībā ar valstij piederošo zemi, sedz kopājo summu ITL 5 000 000 apmērā gadā un nodod *Olimpiclub* visus savus bruto ienākumus, ko veido kopājo tās locekļu samaksāto iemaksu summa.

10. 1992. gadā *Guardia di Finanza* (Finanšu policija) veica ar nodokļiem saistītu izmeklēšanu, kas vāļā tika attiecināta arī uz Apvienību un kuras beigās tika sagatavoti divi ziņojumi (turpmāk tekstā – “ziņojumi”), kuros tika atklāti pārkāpumi saistībā ar 1985. gada 27. decembra līgumu. Tika secināts, ka uz minēto līgumu nevar pamatoties nodokļu iestādes.

11. Tā rezultātā attiecībā uz 1988.–1991. taksācijas gadu tika izdoti četri paziņojumi par nodokļu maksājumu apmēru. *Olimpiclub* šos paziņojumus apstrīdēja, vērsties *Commissione tributaria provinciale di primo grado di Roma*

(Provinces pirmās instances nodokļu tiesa, Roma).

12. Minētājā tiesā *Agenzia delle Entrate* apgalvoja, ka *Guardia diFinanzia* veiktajā izmeklēšanā ir atklāts, ka, noslēdzot formāli likumīgu 1985. gada 27. decembra līgumu, līgumslēdzēja puses faktiski ir vāļājušās tikai apiet nodokļu tiesābu aktus, lai iegūtu nepamatotus nodokļu ietaupījumu *Olimpiclub* labā. Būtībā, izmantojot *contratto di comodato* instrumentu, *Olimpiclub* nodeva bezpeļņas apvienībai visus sporta kompleksa administrāvos un pārvaldības pienākumus, tādējādi gūstot labumu no Apvienības gūtajiem ienākumiem, jo par minētajiem ienākumiem netika iekasēts nekāds nodoklis. Pārvaldot uzņēmuma sporta kompleksus, Apvienība faktiski guva peļņu, kas netika aplikta ne ar tiešajiem, ne netiešajiem nodokļiem, jo tā tika gūta kā ienākumi no dalības iemaksām.

13. *Commissione tributaria provinciale* [Provinces nodokļu tiesa] tomēr apmierināja *Olimpiclub* prasību, atzīstot, ka *Amministrazione Finanziaria* nevarēja atcelt 1985. gada 27. decembra līguma juridiskās sekas un ka minētā vienošanās katrā ziņā nebija krāpnieciska.

14. Minēto nolikuma apelācijas tiesvedībā apstiprināja *Commissione tributaria regionale del Lazio* (Reģionālā nodokļu tiesa, Lacio), kas apšaņ norādēja, ka krāpnieciskais nodoms nav pierādīts, ņemot vērā, ka iemesls, kura dēļ 1985. gada 27. decembra līgums ir noslēgts, ir tas, ka komercsabiedrībai bija ekonomiski neizdevīgi tieši pārvaldīt uzņēmējdarbību, kas galvenokārt saistīta ar sportu, nevis nodoms apiet pienākumus maksāt nodokļus.

15. Pamata tiesvedībā *Corte Suprema di Cassazione* ir jālemj par apelācijas sūdzību, ko saistībā ar tiesābu jautājumu par minēto spriedumu ir iesniegusi *Amministrazione Finanziaria*. Tā kā starplaikā *Olimpiclub* ir kļuvusi par likvidējamo sabiedrību, administrators likvidācijas procesā vēršas minētājā tiesā un iesniedza pretapelācijas sūdzību.

16. *Amministrazione Finanziaria* ir norādījusi vienu kompleksu apelācijas pamatu, apgalvojot, ka pamati, kas norādīti saistībā ar strīdā izšķirošu jautājumu, ir neloģiski un neatbilstoši, un pamatojoties uz Civilprocesa kodeksa 116. panta, kā arī prezidenta dekrēta Nr. 600/1973 37.a panta un likuma Nr. 408/1990 10. panta, kurus Reģionālā nodokļu tiesa ir atzinusi par nepiemērojamiem attiecīgajā lietā, pārskatītu un nepareizu piemērošanu. Minētais apelācijas pamats galvenokārt ir vērsts uz to, lai apstrīdētu *Commissione tributaria regionale del Lazio* spriedumā izdarīto secinājumu, ka nav bijis nodoma izvairīties no nodokļiem.

17. *Olimpiclub* savukārt savā iebildumu rakstā pamatojās uz vairākiem galīgiem spriedumiem, ko taisījusi *Commissione tributaria provinciale di Roma* [Romas Nodokļu tiesa] un *Commissione tributaria regionale del Lazio* un kas saistīti ar nodokļu paziņojumiem, kuri attiecas uz atšķirīgiem taksācijas periodiem, bet ir pamatoti ar tiem pašiem pārskatiem, ar kuriem bija pamatoti nodokļu paziņojumi un paziņojumi par nodokļu maksājumu apmēru, kas tiek aplūkoti lietā, kuru izskata iesniedzējtiesa.

18. *Olimpiclub* norādēja, ka minētie spriedumi, kuros bija atzīts, ka ar 1985. gada 27. decembra līgumu izveidotais mehānisms nebija prettiesisks nodokļu uzlikšanas nolūkā, bija ieguvuši *res judicata* spēku, kā tas ir paredzēts Itālijas Civilkodeksa 2909. pantā, un ka tādējādi, kaut arī tajos iekāutie secinājumi attiecas uz taksācijas gadiem, kas nav tie, kuri tiek aplūkoti, tie ir saistoši lietā, kas tiek izskatīta iesniedzējtiesā. Līdz ar to *Olimpiclub* uzskata, ka iesniedzējtiesai nav atkārtoti jāizskata jautājums par aunprātīgu rīcību.

19. Attiecībā uz minēto iebildi par apelācijas sūdzības pieņemamību, kas pamatota ar *res judicata* spēku, iesniedzējtiesa norāda, ka, kaut arī *Commissione tributaria provinciale di Roma* spriedumi, uz kuriem pamatojas *Olimpiclub*, ir jāuzskata par neatbilstošiem šajā lietā, uz *Commissione tributaria regionale del Lazio* spriedumiem Nr. 138/43/00 un Nr. 67/01/03, kas taisīti

25. K? izriet no iepriekš izkl?st?t?, uzdodot savu jaut?jumu, iesniedz?jtiesa b?t?b? v?las noskaidrot, vai Kopien? ties?bas izsl?dz t?das valsts ties?bu normas k? It?lijas Civillkodeksa 2909. panta piem?rošanu, kur? ir paredz?ts *res judicata* princips, tikt?l, cikt?l min?t?s normas piem?rošana atbilstoši valsts tiesu sniegtajai interpret?cijai liegtu valsts tiesai – t?d? str?d?, k?du izskata iesniedz?jtiesa attiec?b? uz PVN piem?rošanu, – p?rbaud?t, vai atseviš?i dar?jumi ir uzskat?mi par ?aunpr?t?gu r?c?bu, ja l?mums par min?to jaut?jumu jau ir iek?auts gal?gaj? spriedum?, ko ir tais?jusi cita tiesa, kaut ar? tas attiecas uz atš?ir?gu taks?cijas periodu.

A – Lietas dalībnieku galvenie argumenti

26. Šajā tiesvedībā rakstveida apsvērumus ir iesniegusi Itālijas valdība, Komisija un *Olimpiclub*. Šie lietas dalībnieki, izņemot *Olimpiclub*, tika pārstāvēti 2009. gada 22. janvārī tiesas sēdē, kurā turklāt bija pārstāvēta arī Slovākijas valdība.

27. Visi lietas dalībnieki būtībā piekrīt tam, ka Tiesas spriedumu lietā *Lucchini* (8) nevar attiecināt uz tūdu situāciju, kādā tiek aplūkots iesniedzējties, un ka tāpēc minētais spriedums nav piemērojams šajā lietā. Šajā sakarā tie paši apgalvo, ka spriedums lietā *Lucchini* jāaplūko tā pašajā kontekstā, proti, saistībā ar to, ka valsts tiesa neņem vērā lūmumu, ko Komisija ir pieņēmusi attiecībā uz konkrēta valsts atbalsta saderību ar kopējo tirgu. Tā kā spriedums lietā *Lucchini* bija saistīts ar jautājumu, kurš princips nav valsts tiesas kompetencē, lietā, kas izskatāma iesniedzējtiesā, tikai un vienīgi valsts nodokļu iestādes un tiesas ir tās, kam ir jāpiemēro PVN sistēma un jānoskaidro, vai pastāv jāaunprētāga rīcība.

28. Komisija norāda, ka no iesniedzējtiesas minētās judikatūras par saikni starp Kopienas tiesību un valsts procesuālo tiesību principiem izriet, ka tikai izņēmuma gadījumā un saskaņā ar diezgan stingriem nosacījumiem Tiesa atzīst, ka tās valsts procesuālo tiesību noteikums kā tas, kas tiek aplūkots šajā lietā, neatbilst Kopienas tiesību prasībām. Komisija tomēr norāda, ka valsts tiesu taisītie galīgie spriedumi, uz kuriem *Olimpiclub* pamatojas šajā lietā, attiecas uz taksācijas gadiem un procedūru, kas nav tie, uz kuriem attiektos iesniedzējtiesas nākamais lūmums. Šajā ziņā šī lieta ir jānošķir arī no tādām lietām kā *Eco Swiss* (9) un *Kapferer* (10).

29. Komisija turklāt apgalvo, ka iesniedzējtiesas interpretētā noteikuma par *res judicata* neatbilstība Kopienas tiesībām, saskaņā ar kuru spriedumi ir saistoši attiecībā uz dažādiem taksācijas gadiem, izriet no PVN sistēmai raksturīgā principa, ka katrs atsevišķs taksācijas periods rada atsevišķas nodokļu saistības.

30. Tādēļ Komisija uzskata, ka nepamatoti ir tas – ievērojot tiesiskās drošības prasības un Kopienas tiesību lietderīgās iedarbības principu, bet ņemot vērā nozīmi, kādā parasti ir *res judicata* principam, – ka valsts tiesai ir jāatturas PVN piemērošanas nolūkā pārbaudīt, vai ir notikusi jāaunprētāga rīcība, tikai tāpēc vien, ka galīgā “rīj” spriedumā ir izdarīts secinājums par attiecīgo jautājumu saistībā ar atšķirīgu taksācijas periodu.

31. Itālijas valdība būtībā piekrīt viedoklim, ka minētā *res judicata* principa izpratnē ir nesamērīga un pārsniedz to, ko var prasīt atbilstoši Kopienas tiesībām. Lai arī cik būtisks būtu minētais princips, tas jāsašķir ar tikpat būtisku noteikumu, kas aizliedz tiesību jāaunprētāgu izmantošanu nodokļu jomā. Kā skaidri izriet no iesniedzējtiesas rīkojuma, ir diezgan acīmredzams, ka šāda jāaunprētāga rīcība pastāv šajā lietā.

32. Itālijas valdība norāda, ka attiecībā uz iesniedzējtiesas izskatāmās lietas priekšmetu – proti, attiecībā uz taksācijas periodu no 1988. līdz 1991. gadam – šobrīd vēl nav pieņemts nekāds tiesas nolūmums. Šajos apstākļos iesniedzējtiesai jāprojēma ir jābūt iespējai izskatīt jautājumu par jāaunprētāgu rīcību.

33. *Olimpiclub* savukārt apgalvo, ka Itālijas Civill kodeksa 2909. pants atbilstoši iesniedzējtiesas interpretācijai nav pretrunā Kopienas tiesībām. Uzskaitot atšķirības starp šo lietu un vairākiem iesniedzējtiesas rīkojumu minētiem Tiesas spriedumiem, tā norāda, ka attiecīgie spriedumi neatspēko minēto viedokli. Tā turklāt uzsver tiesiskās drošības principa – un *res judicata* principa – būtisko nozīmi gan valsts, gan Kopienas tiesību sistēmā.

34. Slovākijas valdība būtībā piekrīt *Olimpiclub* viedoklim, uzsverot *res judicata* principa

centrālo nozīmi, kura ieviešana atbilst vispārīgām interesēm. Šī lieta drīzāk būtu jāizskata, pamatojoties uz spriedumiem lietā *Kühne & Heitz* (11) un lietā *Eco Swiss* (12). Kaut arī minētais princips nav absolūts, stingri nosacījumi tādēļ nepiemērojami, kas ir noteikti spriedumā lietā *Lucchini* (13), šajā lietā nav izpildīti. Tikai un vienīgi valsts tiesā ir jāizlemj, vai divas lietas ir identiskas.

B – *Vērtējums*

35. Lai šajā lietā radušos jautājumus aplūkotu plašākā kontekstā, vispirms ir jāatceras, ka Kopienų tiesību īstenošanas un izpildes uzdevums – izēmot gadījumus, kad tas ir uzticēts – pašai Kopienų iestādēm, – galvenokārt ir jāpilda dalībvalstu administratīvajām un tiesu iestādēm (14), kurām atbilstoši EKL 10. pantam ir pienākums veikt visus attiecīgos vispārīgos vai konkrētos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek izpildīti no Kopienų tiesībām izrietošie pienākumi.

36. Ja nav nepieciešamu noteikumu, kas ir noteikti Kopienų tiesībās, dalībvalstīs, īstenojot Kopienų tiesības, principā rīkojas saskaņā ar savu tiesību aktu procesuālajām un materiālajām tiesību normām. Tādējādi Tiesa vairākkārt ir atzinusi, ka, neesot Kopienų tiesību normām, katras dalībvalsts iekšējās tiesību sistēmā ir jānosaka tās tiesas, kuru kompetencē ir izskatīt attiecīgās lietas, un jānosaka detalizētas procesuālās tiesību normas, kas reglamentē prasību iesniegšanu to tiesību aizsardzībai, ko indivīdi iegūst no Kopienų tiesību tiesībs iedarbības (15).

37. Tādēļ var teikt, ka tiesības un pienākumi, kas izriet no Kopienų tiesību avotiem, kuras tiesību normas plūst caur institucionālajiem un procesuālajiem “kanāliem”, kuri paredzēti dažādu valsts tiesību sistēmās.

38. Šīm valsts sistēmām Kopienų tiesību piemērošanā tomēr ir jāatbilst dažām Kopienų tiesību prasībām, kas ir paredzētas, lai nodrošinātu to pilnīgu piemērošanu.

39. Tādējādi Tiesa vairākkārt ir atzinusi, ka tad, ja atbilstoši savai procesuālajai autonomijai dalībvalsts paredz procesuālās normas, kas attiecas uz tiesvedību, kuras mērķis ir nodrošināt to tiesību aizsardzību, ko indivīdi iegūst Kopienų tiesību tiesībs iedarbības rezultātā, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka šādas normas nav mazāk labvēlīgas kā tās, kas reglamentē lūdzēju valsts tiesvedību (lūdzvērības princips), un ka tās nav izstrādātas tādā veidā, lai būtu pārkāpti vai praktiski neiespējami īstenot tiesības, ko paredz Kopienų tiesības (efektivitātes princips) (16).

40. Neatkarīgi no šiem valsts procesuālo tiesību ierobežojumiem, ko Tiesa ir formulējusi attiecībā uz procesuālās autonomijas principu, vairāki pienākumi saistīti ar Kopienų tiesību piemērošanu dalībvalstīs tieši – un “objektīvi”, proti, samērā neatkarīgi no situācijas, ko raksturo “Kopienų tiesību nodrošināšana no indivīdu puses”, – izriet no Kopienų tiesību pārkāpuma principa un pienākuma nodrošināt to pilnīgu efektivitāti.

41. Kā jau ir zināms, atbilstoši šo principu būtībai ikvienai valsts tiesību normai neatkarīgi no tā, vai tā ir materiālo tiesību norma vai procesuālā tiesību norma, principā ir jāpiekļūst to Kopienų tiesību noteikumu priekšā, ar kuriem tā atrodas konfliktā (17).

42. Tiesa attiecībā uz pienākumiem, kas izriet no Kopienų tiesību pārkāpuma principa, ir norādījusi, ka gan valsts administratīvajām iestādēm, gan visām tiesām ir jānodrošina, ka attiecīgajā to kompetences jomā tiek ievērotas Kopienų tiesību normas, un vajadzības gadījumā pēc savas iniciatīvas jāatsakās piemērot ikvienu valsts tiesību normu, kas ir šķērslis Kopienų tiesību pilnīgai efektivitātei (18).

43. Valsts tiesām uzlikto pienākumu aizsargāt Kopienų tiesību pārkāpumu un nodrošināt to pilnīgu efektivitāti – vai, vispārīgāk runājot, to pienākumu aizsargāt tiesiskumu Kopienā – varētu

ietekm?t valsts ties?bu norma, k?da tiek apl?kota šaj? gad?jum?, kura paredz *res judicata* principu, tikt?l, cikt?l min?t? norma valsts ties?m ne?auj pareizi piem?rot Kopienu ties?bu normu. T?d?j?di valsts ties?bu norma ir j?v?rt?, pamatojoties uz š?du pien?kumu (19).

44. Šaj? sakar? ir j?nor?da, pirmk?rt, ka Tiesa vair?kk?rt ir uzsv?rusi, ka ties?bu normas, kas paredz, ka tiesas vai administrat?vi l?mumi ir gal?gi, sekm? tiesisko noteikt?bu, kas ir Kopienu ties?bu pamatprincips (20).

45. ?emot v?r? šo principu, Tiesa – konkr?ti spriedumos liet?s *Eco Swiss*, *Köbler* un *Kapferer*, kas bija saist?ti ar tiesas nol?mumu gal?go raksturu, un, run?jot par *EcoSwiss*, ar m?r?i pan?kt mierizl?gumu, – ir atzinusi, cik *res judicata* princips ir svar?gs gan Kopienu ties?bu sist?m?, gan valsts ties?bu sist?m?. T? ir atzinusi, ka, lai nodrošin?tu gan ties?bu stabilit?ti, gan tiesisk?s attiec?bas un pareizu tiesved?bu, ir svar?gi, lai tiesas nol?mumus, kas ir k?uvuši gal?gi p?c tam, kad ir izmantoti visi ties?bu aizsardz?bas l?dzek?i, vai p?c tam, kad ir beigušies termi?i, kas ir paredz?ti šaj? sakar?, vairs nevar?tu apšaub?t (21).

46. K? *Olimpiclub* un Slov?kijas vald?ba ir uzsv?rušas, no spriedumiem liet?s *Eco Swiss* un *Kapferer* ?paši izriet, ka Kopienu ties?bas t?p?c princip? neliek valsts tiesai nepiem?rot valsts procesu?lo ties?bu normas, kas paredz, ka l?mums ir gal?gs, pat ja t? rezult?t? neb?tu iesp?jams nov?rst Kopienu ties?bu p?rk?pumu, kas ir pie?auts min?taj? l?mum? (22).

47. Tom?r no Tiesas judikat?ras ar? skaidri izriet, ka tiesisk?s droš?bas princips – un l?mumu gal?gais raksturs, kas izriet no š? principa, – nav absol?ts t?d? noz?m?, ka tas preval? jebkur? gad?jum?: tas dr?z?k ir j?saska?o ar cit?m aizsarg?jam?m v?rt?b?m, piem?ram, tiesiskuma un Kopienu p?r?kuma principiem un efektivit?tes principu (23).

48. T?d?j?di tikt?l, cikt?l valsts ties?bu normas, kas paredz, ka l?mumi ir gal?gi, rada š??rsli šiem principiem, valsts ties?m – un attiec?g? gad?jum? administrat?vaj?m iest?d? –, k? tas izriet no Tiesas judikat?ras, ?pašos apst?k?os var?tu b?t pien?kums nepiem?rot š?s ties?bu normas (24).

49. T?d?j?di Tiesa spriedum? liet? *Kühne & Heitz* atzina, ka administrat?vai iest?dei, kam ir j?pie?em administrat?vs l?mums, ir pien?kums saska?? ar sadarb?bas principu, kas izriet no EKL 10. panta, p?rskat?t un, iesp?jams, pie?emt no jauna min?to l?mumu, ja ir izpild?ti ?etri ?paši nosac?jumi (25).

50. No noz?mes, k?da ir pieš?irta ?pašajiem apst?k?iem liet? *Kühne & Heitz* (26), k? ar? no v?l?k izskat?taj?m liet?m *i?21 Germany* un *Arcor*, ko Tiesa ir noš??rusi no lietas *Kühne & Heitz*, pamatojoties uz šiem apst?k?iem (27), izriet, ka valsts ties?bu normas, kas tiesisk?s droš?bas d?? paredz, ka l?mumi ir gal?gi, tikai iz??muma k?rt? un saska?? ar ?oti ierobežotiem nosac?jumiem var tikt apšaub?tas, ?emot v?r? Kopienu ties?bu sp?ku un iedarb?bu.

51. V?l ir j?nor?da, ka spriedum? liet? *Kapferer* Tiesa nedz apstiprin?ja, nedz noliedza, ka principus, kas ir noteikti spriedum? liet? *Kühne & Heitz* – kas attiec?s uz administrat?vai iest?dei uzlikto pien?kumu p?rskat?t gal?gu administrat?vu l?mumu, kas ir pretrun? Kopienu ties?b?m, – var?tu attiecin?t uz situ?ciju, k?da tika apl?kota liet? *Kapferer*, kas attiecas uz tiesas nol?mumu: Tiesa tikai secin?ja, ka viens no nosac?jumiem, kas paredz?ts spriedum? liet? *Kühne & Heitz*, katr? zi?? nebija izpild?ts (28).

52. Visbeidzot, tom?r spriedum? liet? *Lucchini* Tiesa, pamatojoties uz valsts tiesu pien?kumu piln?b? piem?rot Kopienu ties?bu normas un piln?b? atz?t to p?r?kumu, atzina, ka Kopienu ties?bas liedz piem?rot valsts ties?bu normu – t?du pašu k? t?, kas tiek apl?kota šaj? liet?, – kur? ir paredz?ts noteikt *res judicata* principu, tikt?l, cikt?l min?t?s normas piem?rošana liedz atg?t

valsts atbalstu, kas piešķirts, pārkāpjot Kopienu tiesības, un kas ar Eiropas Kopienų Komisijas lēmumu, kurš ir kļuvis galīgs, ir atzīts par nesaderīgu ar kopīgo tirgu (29).

53. Faktors, ko Tiesa būtībā, šķiet, ir uzskatījusi par izšķirošu minētajā lietā, ir tas, ka, pieņemot pretēju nolēmumu par to, ka *Lucchini* bija tiesības saņemt valsts atbalstu, ja tas ar Komisijas lēmumu jau ir atzīts par nesaderīgu ar kopīgo tirgu, valsts tiesa ir pārsniegusi savu kompetenci, kas ir noteikta Kopienų tiesībās, jo vērtējums par valsts atbalsta pasākumu saderību ar kopīgo tirgu, kuru Tiesa ir uzsvērusi, ir Komisijas ekskluzīvā kompetence, ko var pārskatīt Kopienų tiesas (30).

54. Tiesas pieeju minētajās lietās attiecībā uz pienākumu pārskatīt vai no jauna pieņemt galīgus lēmumus, kas ir pretrunā Kopienų tiesībām, noteikti raksturo tās fokusēšanās uz individuālas lietas apstākļiem. Tomēr katrs no minētajiem spriedumiem atspoguļo līdzsvaru, kas it paši lietas faktiskajās un tiesiskajās apstākļos ir jāpanāk starp tiesisko noteiktību, ko ir paredzēts nodrošināt ar lēmumu galīgo raksturu, un Kopienų tiesiskuma prasībām (31).

55. Tādējādi es nepiekrītu iesniedzējtiesas viedoklim, ka iepriekš minētās lietas atklāj Tiesas judikatras vispārēju tendenci izskaust vai vājināt *res judicata* principu.

56. Lai, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, novērtētu to, vai Kopienų tiesības nosaka, ka iesniedzējtiesai šajā lietā nav jāpiemēro *res judicata* noteikums minētās tiesas aprakstītajā nozīmē, situācija, kādā minētais jautājums ir radies, būtu jāaplūko sīkāk.

57. Šajā sakarā būtu jānorāda, ka iesniedzējtiesa acīmredzot šaubās, vai pareizs ir zemākas instances tiesas izdarītais secinājums – par kuru tajā ir iesniegta apelācijas sūdzība par tiesību jautājumu – ka *Olimpiclub* izvēlītais līgum mehānisms, proti, 1985. gada 27. decembra *contratto di comodato*, nebija jāaunprēts un tādēļ neradīja prettiesisku darījumu PVN iekasēšanas nolūkā.

58. Kaut arī, kā ir norādījusi Komisija, iesniedzējtiesa nav sīki norādījusi apstākļus, ar kuriem ir pamatotas tās šaubas par minētā vērtējuma pareizību, no iesniedzējtiesas rīkojuma tomēr izriet, ka iesniedzējtiesai ir aizdomas, ka vērtējums nav saderīgs ar tiesību jāaunprēts izmantošanas PVN jomā koncepciju, kā tas ir paredzēts Tiesas judikatrā. Šajā sakarā iesniedzējtiesa ir pamatojusies uz spriedumu lietā *Halifax* (32), kā arī spriedumu lietā *Part Service* (33), kas joprojām tika izskatīts Tiesā laikā, kad tika iesniegts līgums sniegt prejudiciālu nolēmumu šajā lietā. Minētajās lietās Tiesa noteica tiesību jāaunprēts izmantošanas aizlieguma principu saskaņā ar Sesto direktīvu (34) un sniedza norādes par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem darījumus var atzīt par jāaunprēts rīcību PVN piemērošanas nolūkā.

59. Tādējādi iesniedzējtiesa vēlas nodrošināt, ka pamata tiesvedībā pareizi tiek piemērota Kopienų tiesību norma, kas aizliedz jāaunprēts rīcību PVN jomā, bet tā to nevar izdarīt, jo Itālijas tiesībās ir spēkā *res judicata* princips. Šā principa rezultātā iesniedzējtiesa ir spiesta pieņemt secinājumu – kas ir izdarīts citas tiesas taisītajos galīgajos nolēmumos un kas attiecas uz atšķirīgiem taksācijas periodiem – ka tajā aplūkojamais darījums nav uzskatāms par jāaunprēts rīcību, lai gan iesniedzējtiesa uzskata, ka secinājums ir nepareizs.

60. Kā jau lietas dalībnieki ir uzsvēruši, šīs lietas apstākļi tikai nedaudz līdzinās tiem, kādi bija lietā *Lucchini* (35). Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir pievērsusi īpašu uzmanību tam, ka strīds attiecas uz PVN jomu, proti, jomu, ko pārvalda valsts nodokļu iestādes un tiesas un kas nav saistīts ar Kopienų ekskluzīvās kompetences īstenošanu.

61. Manuprāt, tomēr spriedumam lietā *Lucchini* nav raksturīga "sārdabība" tādā nozīmē, ka Kopienų tiesības var izslēgt *res judicata* principa valsts koncepcijas piemērošanu tikai tajos

gad?jumos, kas ir saist?ti ar Komisijas ekskluz?vo kompetenci, piem?ram, liet?s par valsts atbalstu.

62. Šaj? sakar? var izdar?t divas piez?mes. Pirmk?rt, j?patur pr?t?, ka pras?bas par p?rkumu un efektivit?ti ir piem?rojamas Kopien? ties?bu norm?m kopum?, to skait? Sest?s direkt?vas norm?m, un šaj? nol?k? nav noz?mes tam, vai normas izriet no t?, ka Komisija ?steno savu ekskluz?vo kompetenci, k? tas ir spriedum? liet? *Lucchini* (36), kur? valsts atbalsts ir atz?ts par nesader?gu ar kop?jo tirgu.

63. Otrk?rt, str?d?gs ir fakts, ka ikreiz, kad runa ir par Komisijas ekskluz?vo kompetenci, Kopien? ties?bu normas p?rk?pums vai t?s nepareiza piem?rošana ir cieši saist?ta ar kompetences sadales dal?bvalstu un Kopienas starp? neiev?rošanu. Citiem v?rdiem sakot, ja, piem?ram, valsts tiesa pie?em l?mumu, kas ir pretrun? Kopien? regulai vai direkt?vai, t? ar savu l?mumu faktiski aizst?j to, ko jau ir pie??mušas kompetent?s Kopien? iest?des un kas ir atspogu?ots Kopien? ties?bu norm?s, kuras t?d?j?di ir p?rk?ptas. T?d??, ja Kopien? ties?bu normas piem?rošana dal?bvalst? ir trauc?ta, vienm?r rodas divk?ršs, tom?r izš?irošs jaut?jums: proti, par Kopien? ties?bu sist?mas nodal?šanu no valsts ties?bu sist?mas un par valsts tiesu kompetenci attiec?b? uz š?m sist?m?m.

64. Tom?r nenoliedzams ir tas, ka gad?jum?, k? tas bija liet? *Lucchini*, kad valsts tiesas nol?mums iejaucas jom?, kas piln?b? ir Komisijas ekskluz?vaj? kompetenc?, un kad l?dz ar to ir skaidrs, ka min?tajai tiesai nav nek?das kompetences, pilnvaru sadal?jums starp Kopien? un dal?bvalst?m ir tieši apšaub?ts un ar attiec?go spriedumu izdar?tais Kopien? ties?bu p?rk?pums ir ?paši b?tisks. L?dz ar to b?t?b?, ?emot v?r? b?tiskus Kopien? ties?bu p?rk?pumus, ar kuriem bija pamatots attiec?gais spriedums liet? *Lucchini*, t? *res judicata* sp?ks bija j?ignor? un t? viet? j??em v?r? pras?bas, kas attiecas uz Kopien? ties?bu p?rkumu un efektivit?ti.

65. Savuk?rt liet?s, kas attiecas uz t?d?m jom?m k? Kopien? PVN sist?ma, kas ir tikai da??ji saska?ota (37), Kopien? ties?bu jomas noš?iršana no valsts ties?bu jomas – t?d?j?di valsts tiesas jurisdikcijas noteikšana – var b?t daudz smalk?ka.

66. T?d?j?di ne katra k??da, ko valsts tiesa ir pie??vusi, nosakot, vai past?v ?aunpr?t?ga r?c?ba PVN iekas?šanas nol?k?, ir saist?ta ar Kopienas tiesiskumu: piem?ram, ja min?t? noteikšana dr?z?k ir saist?ta ar k??d?inu pier?d?jumu nov?rt?jumu, nevis ar pareiza ?aunpr?t?gas r?c?bas j?dziena, k?ds ir noteikts Tiesas judikat?r?, nepiem?rošanu.

67. L?dz ar to š? lieta b?tu j?apl?ko, ?emot v?r? atš?ir?gu perspekt?vu. Galvenais faktors – kas, manupr?t, liecina par apstiprinošu atbildi uz uzdoto jaut?jumu – ir rodams ?paš? un, manupr?t, diezgan neparast? *res judicata* principa, kas ir piem?rojams pamata tiesved?b? un kas šaj? gad?jum? ir j?nov?rt?, piem?rošanas jom?.

68. Parastaj? noz?m? spriedumam piem?tošais *res judicata* sp?ks nov?rš to, ka viens un tas pats jaut?jums vai str?ds – ko nosaka str?da priekšmets, juridiskais pamats un lietas dal?bnieki – tiek atk?rtoti izskat?ts turpm?k?s tiesved?b?s. Š?du identisku tiesved?bu uzs?kšana parasti izrais?tu tiesved?bas izbeigšanu nepie?emam?bas d??.

69. Šaj? liet? apl?kojam? situ?cij? spriedumi, kas ir ieguvuši *res judicata* sp?ku, tom?r tika tais?ti atseviš??s tiesved?b?s par PVN iekas?šanu, ar kuru saist?tie pazi?ojumi par nodok?u maks?jumu apm?ru tika izsniegti 1987. un 1992. taks?cijas gad?, kurpretim taks?cijas gadi, kas tiek apl?koti pamata tiesved?b?, ir no 1988. l?dz 1991. gadam. T?pat ar? ir j?nor?da, ka, kaut ar? attiec?b? uz PVN iekas?šanu 1987. un 1992. gad? ir pie?emti gal?gie l?mumi, str?di par nodok?iem, kas tiek apl?koti pamata tiesved?b?, joproj?m tiek izskat?ti.

70. Tādējādi, kaut arī iesniedzējties izskatījis strīds vairākos aspektos pārkāpjot ar strīdiem par nodokļiem, kas ir atrisināti divos iepriekš minētajos galīgajos spriedumos, tiktāl, ciktāl tas attiecas uz atšķirīgiem taksācijas periodiem, tas ir jāuzskata par būtiski atšķirīgu, ņemot vērā tās priekšmetu.

71. Līdz ar to, kā ir redzams no iesniedzējtiesas rīkojuma, iesniedzējtiesa neplāno kopumā izbeigt tiesvedību, noraidot prasību kā nepieņemamu. Saskaņā ar *res judicata* principu (kas ir piemērojams pamata tiesvedībā) tādēļ drīzāk tomēr uzskata, ka tai ir saistoši daži attiecīgo galīgo spriedumu aspekti, proti, kas saistīti ar 1985. gada 27. decembra līguma vērtējumu, kā rezultātā tajā notiekošajā tiesvedībā tādēļ nevar noteikt, vai minētais līgums ir jāaunprēģa rīcībā, kā tas ir paredzēts Kopienų tiesībās.

72. Šajā sakarā ir jānorāda, pirmkārt, ka ar tiesisko noteikumu saistīti apsvērumi šajos apstākļos rodas tikai attiecībā uz atsevišķu spriedumos, kas ir ieguvuši *res judicata* spēku, izdarīto secinājumu daļu, nevis attiecībā uz šiem spriedumiem kopumā.

73. Otrkārt, iesniedzējties izskatījis lietas apstākļi atšķiras no tiem, attiecībā uz kuriem tika taisīti spriedums lietā *Eco Swiss* (38) vai spriedums lietā *Kapferer* (39) – uz kuriem pamatojas *Olimpiclub* –, kuros Tiesai bija jāizlemj, vai līgums, kas ir ieguvis *res judicata* spēku, ir jāatceļ vai jāpārskata, ja tas ir pretrunā Kopienų tiesībām. Šajā lietā savukārt attiecīgā galīgā spriedumi, kas tika taisīti saistībā ar citiem taksācijas gadiem, netiks apšaubīti kā tādēļ ar līgumu, ko iesniedzējtiesa gatavoja pieņemot tajā izskatītajā lietā par PVN samaksu attiecīgajos taksācijas gados.

74. Šajos apstākļos šī situācija ir drīzāk līdzīga tai, kāda tika aplūkota spriedumā lietā *Köbler*, kurā Tiesa noraidīja argumentu, kas pamatots ar *res judicata* un kas vērstas pret principa par valsts atbildību par pārdotajām instancēm taisītu tiesas nolikumu atzīšanu, pamatojoties uz to, ka pašas minētās atzīšanas rezultātā netiek apšaubīts minētais līgums kā *res judicata* (40).

75. Tāpēc šajā lietā esošajos apstākļos, manuprāt, nav būtiskas ar tiesisko noteikumu saistītas intereses, kas būtu svarīga par iesniedzējtiesai noteikto pienākumu piemērot un efektīvi īstenot Kopienų tiesības, šajā gadījumā – jāaunprēģas rīcības aizliegumu PVN jomā. Tāpēc ir jāsecina, ka Kopienų tiesības nepieaug tādās tiesību normas piemērošanu, kas paredz *res judicata* principu un kam ir tādā piemērošanas joma un sekas kā tās, kuras tiek aplūkotas šajā lietā.

76. ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild tādēļ, ka Kopienų tiesības nepieaug tādās valsts tiesību normas kā Itālijas Civillkodeksa 2909. panta piemērošanu, kurā ir paredzēts noteikt *res judicata* principu, tiktāl, ciktāl minētās normas piemērošana, kā to ir interpretējušas valsts tiesas, liedz valsts tiesai tādēļ strīdā kā tas, kāds tiek izskatīts iesniedzējtiesā par PVN samaksu, pareizi un atbilstoši Kopienų tiesībām noteikt, vai pastāv jāaunprēģas rīcība, ja līgums par šo jautājumu jau ir iekāuts galīgā spriedumā, ko ir taisījis cita tiesa attiecībā uz atšķirīgu taksācijas periodu.

V – Secinājumi

77. Tādēļ es iesaku Tiesai uz uzdoto jautājumu atbildēt šādi:

– Kopienų tiesības nepieaug tādās valsts tiesību normas kā *Codice Civile* (Itālijas Civillkodekss) 2909. panta piemērošanu, kurā ir paredzēts noteikt *res judicata* principu, tiktāl, ciktāl minētās normas piemērošana, kā to ir interpretējušas valsts tiesas, liedz valsts tiesai tādēļ strīdā kā tas, kāds tiek izskatīts iesniedzējtiesā par PVN samaksu, pareizi un atbilstoši Kopienų

ties?b?m noteikt, vai past?v ?aunpr?t?ga r?c?ba, ja l?mums par šo jaut?jumu jau ir iek?auts gal?g? spriedums?, ko ir tais?jusi cita tiesa attiec?b? uz atš?ir?gu taks?cijas periodu.

1 – Ori?in?lvaloda – ang?u.

2 – 2007. gada 18. j?lija spriedums liet? C?119/05 (Kr?jums, l?6199. lpp.).

3 – *Corte suprema di cassazione* pamatojas uz saviem spriedumiem Nr. 13919/06, Nr. 16258/07 un Nr. 25681/06.

4 – Atsauce šaj? gad?jum? ir izdar?ta ?paši uz 2006. gada 21. febru?ra spriedumu liet? C?255/02 *Halifax* (Kr?jums, l?1609. lpp.) un 2008. gada 21. febru?ra spriedumu liet? C?425/06 *Part Service* (Kr?jums, l?897. lpp.).

5 – Šaj? sakar? skat. it ?paši 1995. gada 14. decembra spriedumu liet? C?312/93 *Peterbroeck* (*Recueil*, l?4599. lpp.), 1995. gada 14. decembra spriedumu apvienotaj?s liet?s C?430/93 un C?431/93 *Van Schijndel* (*Recueil*, l?4705. lpp.) un 2003. gada 27. febru?ra spriedumu liet? C?327/00 *Santex* (*Recueil*, l?1877. lpp.).

6 – Min?ts iepriekš 2. zemsv?tras piez?m?.

7 – Šaj? sakar? it ?paši skat. 1999. gada 1. j?nija spriedumu liet? C?126/97 *Eco Swiss* (*Recueil*, l?3055. lpp.), 2001. gada 28. j?nija spriedumu liet? C?118/00 *Larsy* (*Recueil*, l?5063. lpp.), 2004. gada 7. janv?ra spriedumu liet? C?201/02 *Wells* (*Recueil*, l?723. lpp.) un 2004. gada 13. janv?ra spriedumu liet? C?453/00 *Kühne & Heitz* (*Recueil*, l?837. lpp.).

8 – Min?ts iepriekš 2. zemsv?tras piez?m?.

9 – Min?ts iepriekš 7. zemsv?tras piez?m?.

10 – 2006. gada 16. marta spriedums liet? C?234/04 (Kr?jums, l?2585. lpp.).

11 – Min?ts iepriekš 7. zemsv?tras piez?m?.

12 – Min?ts iepriekš 7. zemsv?tras piez?m?.

13 – Min?ts iepriekš 2. zemsv?tras piez?m?.

14 – Šaj? sakar? skat., piem?ram, 1995. gada 23. novembra spriedumu liet? C?476/93 P *Nutral*/Komisija (*Recueil*, l?4125. lpp., 14. punkts).

15 – Šaj? sakar? skat. it ?paši 1983. gada 21. septembra spriedumu apvienotaj?s liet?s no 205/82 l?dz 215/82 *Deutsche Milchkontor* u.c. (*Recueil*, 2633. lpp., 17. punkts), 1976. gada 16. decembra spriedumu liet? 33/76 *Rewe/Landwirtschaftskammer für das Saarland* (*Recueil*, 1989. lpp., 5. punkts) un iepriekš 5. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Peterbroeck*, 12. punkts.

16 – Šaj? sakar? tostarp skat. iepriekš 10. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kapferer*, 22. punkts; iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Wells*, 67. punkts, un 2000. gada 16. maija spriedumu liet? C?78/98 *Preston* u.c. (*Recueil*, l?3201. lpp., 31. punkts).

17 – Skat. spriedumu liet? 6/64 *Costa/ENEL* (*Recueil*, 585. lpp.). J?nor?da, ka ties?bu normu konflikta atrisin?šana, pamatojoties uz min?to principu, kopum? var izr?d?ties gr?t?ka liet?s, kur?s Kopien? ties?bu piem?rošanu netieši trauc? valsts procesu?li vai institucion?li noteikumi, nek? liet?s, kur?s, piem?ram, Kopien? ties?bas ir tieš? konflikt? ar valsts materi?lo ties?bu normu. Atk?rtojot jau iepriekš teikto, jaut?juma, vai valsts procesu?lie un institucion?lie “kan?li”, caur

kuriem ir j?darbojas Kopienu ties?b?m, ir "pietiekami plaši" – t?d? noz?m?, ka attiec?g? Kopienu ties?bu norma var tikt efekt?vi piem?rota, – v?rt?jums b?t?b? ir nians?ts, un faktiski ir j?pan?k l?dzsvars starp, pirmk?rt, interesi nodrošin?t attiec?go valsts ties?bu normu integrit?ti un, otrk?rt, Kopienas pras?b?m par Kopienu ties?bu p?r?kumu un piln?gu efektivit?ti.

18 – Šaj? sakar? tostarp skat. 1978. gada 9. marta spriedumu liet? 106/77 *Simmenthal* (*Recueil*, 629. lpp., 21.–24. punkts), 1990. gada 19. j?nija spriedumu liet? C?213/89 *Factortame* u.c. (*Recueil*, l?2433. lpp., 19.–21. punkts), k? ar? iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Larsy*, 51. un 52. punkts; iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kühne & Heitz*, 20. punkts, un iepriekš 2. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Lucchini*, 61. punkts.

19 – L?dz?g? sakar? skat. ?ener?ladvok?ta Lež? [*Léger*] secin?jumus, kas sniegti liet?, kur? tais?ts iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?tais spriedums *Kühne & Heitz*, it ?paši 45., 58. un 75. punkts, un ?ener?ladvok?ta Ruisa?Harabo Kolomera [*Ruiz?Jarabo Colomer*] secin?jumus, kas sniegti apvienotaj?s liet?s, kur?s tais?ts 2006. gada 19. septembra spriedums apvienotaj?s liet?s C?392/04 un C?422/04 *i?21 Germany* un *Arcor* (Kr?jums, l?8559. lpp., 69. punkts).

20 – Šaj? sakar? tostarp skat. iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kühne & Heitz*, 24. punkts; iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Eco Swiss*, 46. punkts, un 2008. gada 12. febru?ra spriedumu liet? C?2/06 *Willy Kempter* (Kr?jums, l?411. lpp., 37. punkts).

21 – Šaj? sakar? skat. iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Eco Swiss*, 46. un 47. punkts; 2003. gada 30. septembra spriedumu liet? C?224/01 (*Recueil*, l?10239. lpp., 38. punkts) un iepriekš 10. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kapferer*, 20. punkts; attiec?b? uz administrat?viem l?mumiem skat. ar? iepriekš 19. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu apvienotaj?s liet?s *i?21 Germany* un *Arcor*, 51. punkts, un iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kühne & Heitz*, 24. punkts.

22 – Šaj? sakar? skat. iepriekš 10. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kapferer*, 21. punkts, un iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Eco Swiss*, 46. un 47. punkts.

23 – Šaj? sakar? skat. 1961. gada 22. marta spriedumu apvienotaj?s liet?s 42/59 un 49/59 *SNUPAT/Augst? iest?de* (Speci?lizdevums ang?u valod?, 53. lpp.), iepriekš 19. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu apvienotaj?s liet?s *i?21 Germany* un *Arcor*, 52. punkts, un ?ener?ladvok?ta Ruisa?Harabo Kolomera secin?jumus taj? paš? liet?, 76. punkts.

24 – Šaj? sakar? skat. iepriekš 7. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Kühne & Heitz*, 27. punkts; iepriekš 19. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu apvienotaj?s liet?s *i?21 Germany* un *Arcor*, 52. punkts; iepriekš 20. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Willy Kempter*, 38. punkts, un iepriekš 2. zemsv?tras piez?m? min?to spriedumu liet? *Lucchini*, 63. punkts.

25 – Skat. 26. un 27. punktu spriedum? liet? *Kühne & Heitz*: pirmk?rt, administrat?vai iest?dei saska?? ar valsts ties?b?m ir j?b?t iesp?jai min?to l?mumu pie?emt no jauna; otrk?rt, attiec?gajam administrat?vajam l?mumam ir j?b?t k?uvušam gal?gam valsts tiesas p?d?j? instanc? pie?emta nol?muma rezult?t?; trešk?rt, min?tajam nol?mumam, ?emot v?r? Tiesas nol?mumu, kas tais?ts p?c t?, j?b?t pamatotam ar Kopienu ties?bu nepareizu interpret?ciju, kas veikta, nev?ršoties Ties? ar l?gumus sniegt prejudici?lu nol?mumu apst?k?os, kas izkl?st?ti EKL 234. panta trešaj? da??; ceturtk?rt, attiec?gajai personai ir j?b?t iesniegušai s?dz?bu administrat?vaj? iest?d? t?l?t p?c tam, kad t? ir uzzin?jusi par min?to Tiesas nol?mumu.

26 – Skat. sprieduma 26. un 28. punktu.

27 – Skat. sprieduma apvienotajās lietās *i?21Germany* un *Arcor* 52.–54. punktu.

28 – Proti, nosacījums, ka attiecīgā iestādei saskaņā ar valsts tiesību m ir jābūt iespējai no jauna pieņemt lēmumu; skat. iepriekš 10. zemesvētras piezīmi minēto spriedumu lietā *Kapferer*, 23. punkts.

29 – Skat. iepriekš 2. zemesvētras piezīmi minēto spriedumu lietā *Lucchini*, 60.–63. punkts.

30 – Šajā sakarā skat. it paši sprieduma 52., 59. un 62. punktu.

31 – Ēmot vērā tādus faktorus kā pašo procesu lo kārtību, atbilstoši kurai tiesa vai administratīvā iestāde darbojas, to, vai un cik lielā mērā tiesas vai administrācijas ir izpildījušas savus pienākumus saistībā ar Kopienas tiesību piemērošanu un izpildi, un to, vai lietas dalībnieki ir izmantojuši tiem pieejamos līdzekļus savu tiesību aizsardzībai.

32 – Minēts 4. zemesvētras piezīme.

33 – Minēts 4. zemesvētras piezīme.

34 – Padomes 1977. gada 17. maija Sestā direktīva 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopāja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1995. gada 10. aprīļa Direktīvu 95/7/EK (OV L 102, 18. lpp.) (turpmāk tekstā – “Sestā direktīva”).

35 – Minēts 2. zemesvētras piezīme.

36 – Minēts 2. zemesvētras piezīme.

37 – 2008. gada 12. jūnija spriedums lietā C-462/05 Komisija/Portugāle (Krājums, I-4183. lpp., 51. punkts).

38 – Minēts 7. zemesvētras piezīme.

39 – Minēts 10. zemesvētras piezīme.

40 – Minēts 21. zemesvētras piezīme, 39. punkts. Tiesa šajā kontekstā norādīja, ka tiesvedībā m par valsts atbildību nav tās pats mērķis un tajās ne vienmēr ir iesaistīti tie paši lietas dalībnieki, kas ir iesaistīti tiesvedībā s, kurās ir pieņemts nolēmums, kas ir ieguvis *res judicata* spēku.